

Çocukların ve Gençlerin Sanayide İşe Elverişlilikleri Yönünden Sağlık Muayenesine Tabi Tutulmaları Hakkında 77 Sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 18.8.1983 Sayı : 18139)

Kanun No.
2878

Kabul Tarihi :
16 ; 8 . 1983

MADDE 1. — Milletlerarası Çalışma Teşkilatı 29 uncu Genel Konferansı tarafından 9 Ekim 1946 tarihinde kabul edilen «Çocukların ve Gençlerin Sanayide İşe Elverişlilikleri Yönünden Sağlık Muayenesine Tabi Tutulmaları Hakkında 77 Sayılı Sözleşme»nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ÇOCUKLARIN VE GENÇLERİN SANAYİDE İŞE ELVERİŞLİLİKLERİ YÖNÜNDE SAĞLIK MUAYENESİNE TABİ TUTULMALARI HAKKINDA 77 SAYILI SÖZLEŞME

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Montreal'e davet edilerek, orada, 19 Eylül 1946 tarihinde Yirmi Dokuzuncu toplantısını yapan, Milletlerarası Çalışma Teşkilatı Genel Konferansı, Toplantı gündeminin üçüncü maddesini teşkil eden çocukların ve gençlerin sanayide istihdama elverişlilikleri ile ilgili sağlık muayenesine tabi tutulmaları hakkında bazı tekliflerin kabulüne, ve

Bu tekliflerin bazılarının uluslararası bir sözleşme haline gelmesine karar vererek,

Bin dokuz yüz kırk altı yılı Ekim ayının işbu dokuzuncu günü, Gençlerin Sanayide Sağlık Muayenesine tabi tutulmalarına dair 1946 Sözleşmesi şeklinde adlandırılacak olan aşağıdaki Sözleşmeyi kabul eder.

BÖLÜM - I
Genel Hükümler

Madde : 1

1. Bu sözleşme kamusal veya özel sınai işyerlerinde veya bu işyerleriyle ilgili işlerde çalıştırılan veya çalışan çocuklarla gençlere uygulanır.

2. Bu sözleşmenin uygulanmasında :

a) Maden ve taş ocakları ile her türlü maddenin topraktan çıkarılmasıyla ilgili işyerleri,

b) Maddelerin imal ve tadil edildiği, temizlendiği, onarıldığı, süslendiği, tamamlandığı, satış için hazırlandığı işyerleriyle, gemi yapımı, elektrik ve genel olarak her türlü itici güç üretme, tahvil ve iletme işleri dahil, maddelerin şekillerinin değiştirildiği işyerleri,

c) Yapım, onarım, bakım, değişim ve yıkım işleri dahil bina yapımı ve bayındırlık işleriyle ilgili müesseseler,

d) Dok, rıhtım, iskele, antrepo ve uçak alanlarında eşyanın elle taşınması dahil, kara, demiryolu, nehir, kanal ve göllerde veya havayolu ile yapılan insan ve eşya nakliyatıyla uğraşan müesseseler, «Sanayi işyerlerinden» sayılır.

3. Yetkili makam, bir taraftan sanayi ve diğer taraftan tarım, ticaret ve sanayiden sayılmayan diğer işler arasındaki hududu tayin eder.

Madde : 2

1. Çocuklar ve 18 yaşından aşağı olan gençler, ancak çalıştırılacakları, işe elverişli oldukları esaslı bir sağlık muayenesi sonucunda kabul edildiği takdirde, sınıai bir müessese tarafından işe alınabilirler.
2. İşe elverişliliği tayin ile ilgili sağlık muayenesi, yetkili makamca tensip edilmiş kalifiye bir hekim tarafından yapılacak bir sağlık belgesi ile yahut çalışma iznine veya karnesine kaydedilmek suretiyle tevsik olunur.
3. İşe elverişliliği tevsik eden belge :
 - a) Belirli iş şartları koyabilecek,
 - b) İşe elverişliliği tayin yönünden sağlık muayenesine ilişkin mevzuatın uygulanmasından sorumlu bulunan makam tarafından bir grup halinde tasnif edilen ve sağlıkla ilgili benzer tehlikeler arz eden belirli bir iş veya meslek grupları için verilebilecektir.
4. Millî mevzuat işe elverişliliği tevsik eden belgeyi tanzimle yükümlü yetkili makamı tayin edecek ve bu belgenin tanzim ve verilme usul ve şartlarını belirleyecektir.

Madde : 3

1. Çocukların ve gençlerin işe elverişli bulunup bulunmadıkları, on sekiz yaşına kadar sürdürülen bir sağlık kontrolüne tabi tutulmalarını gerektirecektir.
2. 18 yaşından küçük bir çocuğun yahut gencin sürekli olarak çalıştırılması, ancak bir yılı geçmeyen aralıklarla sağlık muayenesinin yenilenmesi şartına bağlı olabilecektir.
3. Millî mevzuatın :
 - a) İşin arz ettiği tehlikelerle ve çocuğun yahut gencin evvelki muayenelerle açıklanmış bulunan sağlık durumu ile ilgili kontrolün tesirli olmasını sağlamak için, ya sağlık muayenesinin hangi özel şartlar dahilinde yıllık muayeneye ilaveten yapılması yahut daha sık olarak yenilenmesi gerektiğini öngörmesini, yahut,
 - b) Sağlık muayenesinin istisnai durumlarda yenilenmesinde yetkili makamı görevli kalmasını gerektirecektir.

Madde : 4

1. Sağlık bakımından büyük tehlikeler arz eden mesleklerde işe elverişliliği tespit etmek bakımından sağlık muayenesi ve bu muayenenin yenilenmesi en az yirmi bir yaşına kadar yapılmalıdır.
2. Millî mevzuatın, işe elverişliliği tayin bakımından sağlık muayenesinin en az yirmi bir yaşına kadar yapılmasına matuf işleri veya iş kategorilerini ya tayin etmesi veya tayin etme yetkisini uygun bir makama tevdiî gerekecektir.

Madde : 5

Yukarıdaki maddelerde öngörülen gerekli sağlık muayenelerinin çocuklar, gençler veyahut aileleri için hiçbir masrafı gerektirmemelidir.

Madde : 6

1. İşe elverişsizlikleri veya bedenî eksiklik ve aksaklıkların bulunduğu sağlık muayenesince tespit edilen çocuklarla gençlerin yeniden yönetilmesi ve yeniden bedenî ve meslekî intibakı için yetkili makam tarafından gerekli her türlü tedbir alınacaktır.
2. Bu tedbirlerin nitelik ve kapsamı yetkili makamca tespit olunacak; bu amaçla konuyla ilgili çalışma, eğitim, sosyal ve sıhhi servisler arasında bir işbirliği kurulması ve bu tedbirlerin uygulanması için bu servisler arasında tesirli irtibatın idame ettirilmesi gerekecektir.
3. Millî mevzuat, işe elverişliliği açıkça kabul edilmemiş olan çocuklarla gençlere :
 - a) Bitiminde genç işçinin yeni bir muayeneye tabi tutulacağı bir devre için geçerli, geçici iş permileri yahut sağlık belgeleri;
 - b) Özel mahiyette çalıştırma şartları koyan permiler yahut belgeler verilmesini zorunlu kılacaktır.

Madde : 7

1. İşverenin, mevzuat ile konulacak hükme göre, işe elverişliliğe aykırı bir cihet bulunmadığını tevsik eden sağlık karnesini yahut çalışma permisini veya karnesini dosyalayarak bunu iş teftişi sırasında tetkike amade tutması gerekecektir.

2. Millî mevzuat, bu sözleşmenin sıkı bir şekilde uygulanmasını sağlayabilecek diğer denetim metodlarını tayin eder.

BÖLÜM - II

Bazı Ülkeler İçin Özel Hükümler

Madde : 8

1. Bir üye ülkenin toprakları, nüfusunun dağılımı yahut gelişme seviyesi bakımından bu sözleşme hükümlerinin yetkili makamca uygulanmasına imkân görülmediği geniş bölgeleri ihtiva ettiği hallerde, bu makam, söz konusu bölgeleri ya genel bir şekilde yahut bazı müesseseler veya bazı işler hakkında gerekli gördüğü istisnalarla sözleşmeyi uygulamaktan muaf tutabilir.

2. Her üye Milletlerarası Çalışma Teşkilatı statüsünün 22 nci maddesi gereğince, bu sözleşmenin uygulanması hakkında vereceği ilk yıllık raporda bu madde hükümlerine başvurmayı tasarladığı herhangi bir bölgeyi belirtmelidir. Sonradan hiç bir üye bu suretle belirtmiş olduğu bölgelerden başka bölgeler dışında bu madde hükümlerine başvuramaz.

3. Bu madde hükümlerine başvuran her Üye, daha sonraki yıllık raporlarında hangi bölgeler için bu hükümlere başvurmak hakkında vazgeçtiğini belirtmelidir.

Madde : 9

1. Bu sözleşmenin onaylanmasını mümkün kılan mevzuatın kabul edildiği tarihten önce, çocukların ve gençlerin sanayide çalıştırılmaya elverişliliklerini tayin bakımından sağlık muayenesiyle ilgili mevzuatı olmayan her üye, onaylama belgesine ek bir beyan ile 2 nci ve 3 üncü maddelerde öngörülen onsekiz yaş yerine hiç bir şekilde onaltı yaştan aşağı olmamak üzere; onsekiz yaştan aşağı bir yaş ve 14 üncü maddede öngörülen yirmibir yaş yerine hiç bir şekilde ondokuz yaştan aşağı olmamak üzere yirmibir yaştan aşağı bir yaş haddi koyabilir.

2. Böyle bir beyanda bulunmuş olan her üye, onu, daha sonraki bir beyan ile her zaman iptal edebilir.

3. Hakkında bu maddenin 1 inci paragrafına uygun surette yapılmış bir beyan yürürlükte olan her üye, her yıl, bu sözleşmenin uygulanmasıyla ilgili yıllık raporunda sözleşme hükümlerinin tam olarak uygulanması yolunda ne ölçüde ilerleme gerçekleştirildiğini belirtmelidir.

Madde : 10

1. Bu sözleşmenin 1 inci Bölümünün hükümleri, bu maddede ön görülen değişikliklerle Hindistan'a uygulanır.

a) Söz konusu hükümler, Hindistan mevzuatının uygulamaya yetkili kıldığı bütün topraklarda uygulanır.

b) «Sınai müessese» kavramı aşağıdakileri kapsar :

i) «Hindistan Fabrika Kanunu» kapsamına giren fabrikalar,

ii) «Hindistan maden ocakları kanunu» kapsamına giren maden ocakları,

iii) Demiryolları,

iv) Çocukların çalıştırılması hakkındaki 1938 tarihli kanun kapsamına giren bütün işler.

c) 2 nci ve 3 üncü maddeler çocuklara ve onaltı yaşından aşağı olan gençlere uygulanır.

d) 4 üncü maddedeki «Ondokuz yaş» ibaresi, «Yirmibir yaş» m yerine kullanılacaktır.

e) 6 ncı maddenin 1 inci ve 2 nci paragrafları Hindistan'a uygulanmaz.

2. Bu maddenin 1 inci paragrafındaki hükümler aşağıdaki usulle tadil edilebilecektir.

- a) Milletlerarası Çalışma Konferansı, konunun gündeminde bulunduğu herhangi bir toplantıda üçte iki çoğunlukla, bu maddenin 1 inci paragrafı hakkında tadil tasarıları kabul edebilir.
- b) Böyle bir tadil tasarısı, Konferans toplantısının kapanmasından itibaren bir yıllık yahut olağanüstü durumlarda, 18 aylık bir müddet içinde Hindistan'da bu tadil tasarısını kanun haline getirmek yahut başka yoldan tedbirler almak maksadıyla konu itibarıyla yetkisi dahiline giren makama yahut makamlara sunulur.
- c) Hindistan, yetkili makamın yahut makamların olurlarını aldığı takdirde, tadilini, kesin onaylama belgesini, tescil edilmek üzere, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderir.
- d) Hindistan tarafından onaylanan böyle bir tadil tasarısı, bu Sözleşmenin tadili olarak yürürlüğe girer.

BÖLÜM - III Son Hükümler

Madde : 11

Bu Sözleşmenin hiç bir hükmü, onda derpiş olunanlardan daha elverişli şartlar sağlayan hiç bir kanun, karar, âdet yahut işverenlerle işçiler arasındaki mevcut anlaşma hükümlerine hâlel getiremez.

Madde : 12

Bu Sözleşmenin kesin onama belgeleri, tescil edilmek üzere Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilir.

Madde : 13

1. Bu sözleşme, ancak onaylama belgesi Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü tarafından tescil edilen Milletlerarası Çalışma Teşkilatı Üyelerini bağlar.
2. Sözleşme, iki üyenin onaylama belgelerinin Genel Müdür tarafından tescilinden itibaren 12 ay sonra yürürlüğe girer.
3. Bundan sonra, bu Sözleşme her üye hakkında kendisinin onaylama belgesinin tescilinden itibaren 12 ay geçince yürürlüğe girer.

Madde : 14

1. Bu Sözleşmeyi onaylayan her üye onu ilk yürürlüğe giriş tarihinden itibaren 10 yıl geçtikten sonra Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne yollayacağı ve bu Müdürün tescil edeceği bir ihbarname ile feshedebilir. Fesih, tescil tarihinden bir yıl sonra geçerli olur.
2. Bu sözleşmeyi onaylayıp da onu bundan evvelki fıkrada yazılı on yıllık mühletin geçmesinden itibaren bir yıl zarfında, bu madde gereğince feshetmek hakkını kullanmayan her üye, yeniden on yıllık bir müddet için bağlanmış olacak ve bundan sonra bu sözleşmeyi her on yıllık devre bitince, bu maddede öngörülen şartlar içinde feshedebilecektir.

Madde : 15

1. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü Teşkilat üyeleri tarafından kendisine bildirilen bütün onaylama ve fesihlerin tescil edildiklerini Milletlerarası Çalışma Teşkilatının bütün üyelerine yazıyla bildirir.
2. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, kendisine gönderilen ikinci onaylama belgesinin tescil edildiğini, teşkilat üyelerine yazıyla bildirirken bu sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih hakkında teşkilat üyelerinin dikkatini çeker.

Madde : 16

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Müdürü yukarıdaki maddeler gereğince tescil edilmiş olduğu bütün onaylama ve fesihlerle ilgili ayrıntılı bilgileri Birleşmiş Milletler Antlaşmasınının 102 nci maddesi uyarınca tescil edilmek üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tevdi eder;

Madde : 17

Bu sözleşmenin yürürlüğe girmesinden itibaren her on yıllık bir devre sonunda Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu, bu sözleşmenin uygulanması hakkındaki bir raporu Genel Konferansa sunar ve onun tamamen veya kısmen değiştirilmesi keyfiyetinin Konferans gündemine konulması lüzumu hakkında karar verir.

Madde : 18

1. Konferansın bu sözleşmeyi tamamen veya kısmen değiştiren yeni bir sözleşme kabul etmesi halinde ve yeni sözleşme başka hükümleri ihtiva etmediği takdirde,

a) Tadil edici yeni sözleşmenin her üye tarafından onaylanması keyfiyeti, yukarıdaki 14 üncü madde nazara alınmaksızın tadil edici yeni sözleşmenin yürürlüğe girmiş olması kayıt ve şartıyla, bu sözleşmenin derhal ve doğrudan doğruya feshini gerektirecektir.

b) Tadil edici yeni sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren, bu sözleşme üyelerin onaylamasına artık açık bulundurulmayacaktır.

2. Bu sözleşme, onu onaylayıp da tadil edici sözleşmeyi onaylamamış bulunan üyeler için, herhalde şimdiki şekil ve muhtevvâsı ile geçerli olmakta devam edecektir.

Madde : 19

Bu sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinlerinin her ikisi de aynı şekilde geçerlidir.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Danışma Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
1	6	84
	15	394
	27	581,584:585,587:592,595:596

I - Gereğçeli 48 S. Sayılı basmayazı Danışma Meclisinin 27 nci Birleşimine, 636 S. Sayılı basmayazı Millî Güvenlik Konseyinin 159 uncu Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Danışma Meclisi Sağlık ve Sosyal İşler, Millî Savunma, İçişleri ve Dışişleri; Millî Güvenlik Konseyi Sosyal Güvenlik, İş ve İşçi İlişkileri komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : Danışma Meclisi 1/56, Millî Güvenlik Konseyi 1/297.